

# VZOR ZÁPISU

## Zápis

z obhajoby disertační práce paní Mgr. Ivy Rezkové

konané dne 15. 4. 2014

téma práce: Vnitrovětné přepínání kódů mezi nizozemštinou a angličtinou: gramatické aspekty

přítomní: doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D.

prof. dr. hab. Jan Pekelder

prof. PhDr. Milan Tvrdlík, CSc.

Mgr. Lucie Sedláčková, Ph.D.

omluveni: PhDr. Petra Štajnerová Ph.D.

Předsedkyně komise doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D. zahájila obhajobu a představila přítomným kandidátku.

Školitel představil doktorandku a seznámil komisi s její disertační prací.

Mgr. I. Rezková (kandidátka) seznámila přítomné se svou disertační prací. Sdělila zejména:

- čím se práce zabývá: vnitrovětné přepínání kódů mezi nizozemštinou a angličtinou, tj. zapouštění jazykových jednotek ze zapuštěného jazyka (angličtiny) do jazyka mateřského (nizozemštiny);
- hlavní výzkumné otázky: jak jsou cizí výrazy zapuštěny a které morfologické a syntaktické jevy se ve smíšených větách vyskytují či nevyskytují;
- teoretický rámec práce: byl použit gramatický inserční model (MLF model) Myers-Scottonové (1993- 2005), který práce empiricky testuje na základě korpusu;
- metodologie výzkumu: zkoumány jsou výrazy cizí, přičemž za cizí jsou považovány pouze ty výrazy, které nejsou obsaženy v oficiálním seznamu nizozemských slov (Woordenlijst der Nederlandse Taal)
- závěry výzkumu: platnost MLF modelu byla potvrzena i pro tento jazykový pár

Poté byly představeny posudky oponentů:

1. posudek: Dr. Jacomine Nortier,
2. posudek: Dr. Roel Vismans.

Kandidátka se vyjadřuje k hlavním komentářům oponentů. Ty se týkají zejména:

- výběru modelu: kandidátka argumentuje, proč zvolila pro svou práci právě inzerční model (jde o studium jazykového systému);
- kritéria výběru cizích výrazů: kandidátka zdůrazňuje, že kritérium „cizosti“ je sporné a že jde o arbitrární rozhodnutí platné pro danou studii a kvůli formálnímu zaměření její studie bylo třeba tento jev určitým způsobem definovat; v práci poukazuje na to, že toto řešení má slabiny v tom, že odráží jazyk komunity se zpožděním;
- popisu korpusu: při něm byly vypuštěny sociální faktory, což kandidátka odůvodňuje tím, že vycházela z jazyka a studie se týká morfologické a syntaktické struktury, proto cíleně abstrahovala od tohoto druhu proměnných.

K dalším bodům posudků připomíná kandidátka, že cílem práce byl deskriptivní popis a verifikace teorie, a říká, že námítky oponentů, byť jsou velice zajímavé, by znamenaly odbočení od tohoto cíle.

Předsedkyně komise poděkovala kandidátce za obsáhlý výklad, který pomohl zpřehlednit kritické body oponentských posudků, a zahájila diskusi.

#### Diskuse:

Jako první vystoupila předsedkyně komise doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D. Její otázka: Jak postupovala kandidátka při sestavování korpusu?

Odpověď Mgr. I. Rezkové: Bylo zapotřebí vybrat takové registry, kde přepínání kódů běžně probíhá, a takových registrů existuje jen velmi omezené množství.

Doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D.: Ano, ale proč nevybrat více dat?

Mgr. I. Rezková: Množství dat bylo vybráno z různých registrů tak, aby zajistilo reprezentativní hodnotu korpusu. Korpus musí být diverzifikovaný, abychom mohli v něm

objevené tendence považovat za platné pro nizozemštinu jako takovou, a ne pouze pro určitou homogenní sociální skupinu.

Jako druhá vystoupila doc. Dr. Ellen Krol. Její otázka: Stejně jako oponentka dr. J. Nortierová se chci zeptat, zda se nejedná o argumentaci kruhem, tj. zda kandidátka nehledala model, který by vyhovoval tomu, co vidí.

Odpověď Mgr. I. Rezkové: Byl zvolen vhodný model pro cíl studie. Pokud chceme zkoumat gramatické aspekty, vybíráme teorii, která se zabývá právě těmito aspekty (v našem případě povrchovou strukturou věty), a ne teorii, která se zabývá něčím zcela jiným.

Doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D.: Ano, ale kdybychom k tomu chtěli přistupovat čistě vědecky, bylo by zapotřebí velkého množství dat bez jakýchkoliv předběžných hodnot, a teprve po analýze těchto dat dojít k určité teorii. Zvolit nejdříve teorii a potom vybírat data, která do ní zapadají, samozřejmě přispívá k poznatkům z oblasti lingvistiky, ale není to způsob, jak nahlížet na tuto problematiku z nového úhlu a obohatit čtenáře o nové poznatky.

Mgr. I. Rezková: Tento přístup jsem aplikovala v první části výzkumu, kdy jsem ještě vybraný model nepoužila, ale pouze objektivně zkoumala data v korpusu a popisovala, jaké morfologické a syntaktické tendence se v něm objevují. Ve druhé části jsem pak posuzovala, zda ta část dat, která by mohla být testována, vyhovuje hypotézám, které v něm jsou formulovány. Použila jsem tedy oba přístupy. Samozřejmě další materiál by přinesl více výsledků a mohl by dále ověřit platnost hypotéz (např. podobná studie s korpusem mluveného jazyka). Uznávám také, že rozsáhlejší statistická data by ukázala platnost kvantitativních dat.

Poslední poznámka doc. PhDr. Marie Vachkové, Ph.D.: Je paradoxní, jak někdo může provést strukturalistickou studii na základě jevu sociolingvistické povahy. Je mi však jasné, že kandidátka byla školitelem směřována na stopu formální lingvistiky, k jejímž zastáncům patří; tento postup lze samozřejmě akceptovat jako jedno z mnohých východisek, i když východiště poněkud zastaralé.

Odpověď Mgr. I. Rezkové: Hned v první kapitole uvádím, že „codeswitching“ (přepínání kódů) považuji za sociální jev, který však má zároveň i jazykovou strukturu.

Předsedkyně komise děkuje kandidátce za výborně připravenou prezentaci, zodpovězení všech otázek a uzavírá tímto diskusi.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování:

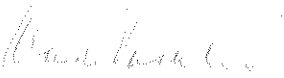
počet členů komise: 4

přítomno členů komise: 4

kladných hlasů: 4

Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.)

Zapsala: Jana Kijonková

  
Podpis předsedy komise: